

תוכנית מוכנות משרדית לשינוי אקלים בעקבות החלטת
ממשלה 4079 ותיקוף (החלטה 1902) שבוצע באוקטובר 2022

משרד התרבות והספורט

רקע

ביולי 2018 התפרסמה החלטת ממשלה 4079, הקובעת כי על מדינת ישראל להיערך לשינויי האקלים הצפויים. באוקטובר 2022 בוצע תיקוף (החלטה 1902), לפיו על כל משרדי הממשלה להשלים הכנה של תוכנית הערכות עד סוף שנת 2023, תוך התייחסות לתרחישי הייחוס האקלימיים של הרשות לחירום לאומית. תכנית המוכנות המשרדית היא תכנית פעולה שנועדה לאתר את תחומי פעילות המשרד שיושפעו משינויי האקלים ולצמצם את הסיכונים והחשיפה הצפויים בתחומים אלה.

תחילה נעשתה הכרות עם המגמות והתרחישים של שינויי האקלים, הכרות עם השינויים האקלימיים הצפויים אשר משפיעים על פעילות המשרד. לשם כך, נלמדו ארבע המגמות המרכזיות של שינויי האקלים בישראל והשפעותיהן. בנוסף, נבחנו תרחישי הייחוס האקלימיים, על מנת לזהות ולמקד בהשפעות ייחודיות לענפי הספורט הרלוונטיים.

מתודולוגה

תוכנית זו גובשה לפי השלבים הבאים ובהישען על המדריך הממשלתי:

שלב 1 - מיפוי תחומי האחריות של היחידות הרלוונטיות

תחילה נעשה מיפוי של היחידות אשר תחום עבודתן עשוי להיות מושפע ישירות על ידי שינויי אקלים הצפויים, או לחלופין תחומים/נושאים בהם תדרש נקיטת צעדים או היערכות.

התקיימה התייעצות מקדימה עם גופי הרוחב, הוועד האולימפי בישראל, אילת (התאחדות ישראלית לספורט תחרותי שאינו אולימפי) והתאחדויות ספורט מוטורי על מנת להבין אילו מהשפעות קיימות בתחום ולהבין כיצד ניתן לתרגם את הצרכים הקיימים בענפים היושבים תחתם למהלכי מוכנות רלוונטיים.

שלב 2 - מיפוי השלכות על תחומי פעילות של המשרד

לאחר איתור היחידות הרלוונטיות לתכנית הערכות לשינויי אקלים, היחידות נחשפו למידע המסביר את המגמות של שינויי אקלים בהתאם למידע המופיע במדריך הממשלתי לבניית תכנית מוכנות משרדית לשינויי אקלים. לאחר העמקה בנושא הנ"ל, היחידות זיהו את ההשלכות שעלולות להשפיע על המשרד בעקבות המגמות שהוצגו להם בעת שינויי אקלים. היחידות פרטו את ההשלכות והתמקדו בהשלכות מרכזיות בלבד.

שלב 3 - גיבוש מהלכים ומשימות

בשלב זה גיבשו היחידות את המהלכים המיטביים שאמורים לסייע ולתת מענה מותאם להשלכות שהועלו. היחידות הרלוונטיות שלקחו חלק בבניית התכנית ציינו מספר מהלכים בהם צפוי המשרד להתמודד עם

השלכות הנובעות משינויי אקלים. המהלכים תורגמו למשימות רחבות שהתגבשו למתווה עבודה. מתווה זה אמור לתת מענה להערכות המשרד לקראת שינויי אקלים.

שלב 4 – תיעדוף ועיבוד המהלכים למשימות לכדי יישום התכנית

בשלב אחרון כלל המשימות נותחו ואותרו משימות שהתבררו כמשימות חופפות וגובשו לכדי משימה אחת. בוצע תיעדוף של המשימות לפי פרמטרים של חשיבות, טווח זמן ביצוע וישימות. לאחר התיעדוף נעשתה חשיבה על פירוק המשימות לשלבים אופרטיביים בהם היחידות הפנימיות או גורמים מקצועיים מחוץ למשרד צריכים לקחת חלק על מנת ליישם את התכנית. התכנית תוקפה ואושרה על ידי הגורמים פנים משרדיים.

מהלכים למוכנות לשינוי אקלים

1. היערכות והתאמה של המתקנים הקיימים והחדשים בהם מתקיימים פעילויות ספורטיביות במגוון ענפי ספורט לשינוי האקלים הצפויים.
2. קיום אירועים ספורטיביים ואירועי ספורט מוטורי והיערכות נכונה לקראתם בעת שינויי אקלים.

חשיבות				
גבוהה	היערכות והתאמה של המתקנים הקיימים והחדשים בהם מתקיימים פעילויות ספורטיביות במגוון ענפי ספורט לשינוי האקלים הצפויים			
בינונית	קיום אירועים ספורטיביים ואירועי ספורט מוטורי והיערכות נכונה לקראתם בעת שינוי אקלים			
נמוכה				
רחוק	בינוני	קרוב	טווח זמן להתממשות	

מהלך 1

היערכות והתאמה של המתקנים הקיימים והחדשים בהם מתקיימים פעילויות ספורטיביות במגוון ענפי ספורט לשינוי האקלים הצפויים

מס"ד	משימה	יחידה	סוג
1	מיפוי ענפי הספורט הצפויים להיות מושפעים משינוי אקלים	אגף ספורט תחרותי - הישגי	איסוף נתונים
2	מיפוי הצרכים הנדרשים לשיפור במתקני הספורט הרלוונטיים (אתגרים)	אגף ספורט תחרותי - הישגי אגף מתקנים ותמיכות	ביסוס ופיתוח תשתית ידע
3	מיפוי טכנולוגיות / שדרוגים אפשריים במתקנים לצורך התאמה לשינוי האקלים	אגף מתקנים ותמיכות	ביסוס ופיתוח תשתית ידע
4	גיבוש תכנית פעולה בתחומי המתקנים ותיקון תכנית המתקנים הלאומית בהתאמה ככל הנדרש – תכנון והתאמת תיקי מוצר של המתקנים הרלוונטיים בהסתמך על השלבים הקודמים:	אגף מתקנים ותמיכות	רגולטורי/מדיניות
א.	שחב"ק - הוספת מרכיב מערכת השקיה לתיק המוצר (לקירור הדשא הסינטטי) *התייחסות לאחריות הרשות בעלת המתקן לעניין התחזוקה	אגף מתקנים ותמיכות	רגולטורי/מדיניות
ב.	שחב"ק ומגרשים חיצוניים – הוספת תקן לברזיה לתיק המוצר	אגף מתקנים ותמיכות	
ג.	שחב"ק ומגרשים חיצוניים – הוספת תקן קירוי יציע (אם קיים)	אגף מתקנים ותמיכות	
ד.	מגרש חיצוני – הוספת תאורה להתמודדות עם שעות עומס החום ועומס הפעילות	אגף מתקנים ותמיכות	
ה.	מגרש סינטטי - הוספת מרכיב מערכת השקיה לתיק המוצר (לקירור הדשא הסינטטי)	אגף מתקנים ותמיכות	
ו.	מגרש סינטטי – התאמת נושא ניקוז בתיק המוצר ואפשרות להגשה בקול קורא לשיפוץ	אגף מתקנים ותמיכות	
5	התאמה ופרסום של קולות קוראים להתמודדות עם שינויי האקלים (תאורה, קירוי, מיזוג, קולרים ומערכת השקיה – למתקנים הקיימים), קירוי מגרשים משולבים /התקנת מקלטי שמש לאנרגיה ירוקה	אגף מתקנים ותמיכות	ביצוע ויישום

מהלך 2

קיום אירועים ספורטיביים והיערכות נכונה לקראתם בעת שינויי אקלים

מס"ד	משימה	יחידה	סוג
1	מיפוי סיכונים והזדמנויות - כינוס צוות מקצועי שידון בשאלה האם קיים צורך במסמך המאגד בתוכו הנחיות והמלצות לקיום פעילויות ספורטיביות ברשויות	אגף ספורט תחרותי - הישגי יחידה לספורט נשים גורמים רלוונטיים מחוץ למשרד כגון משרד הבריאות	ביסוס ופיתוח תשתית ידע
א.	בחינת הפצה של מסמך המלצות להכשרה/התאמה של אירועי ספורט לשינוי אקלים – למארגני אירועים, לגופי ספורט, למנהלי אירועי ספורט וכו'	אגף ספורט תחרותי - הישגי יחידה לספורט נשים וועד אולימפי איגודים משטרת ישראל משרד החינוך	ביצוע ויישום

קיום אירועי ספורט מוטורי והיערכות נכונה לקראתם בעת שינויי אקלים

1	מיפוי סיכונים והזדמנויות - כינוס צוות מקצועי שידון על כתיבת נוהל שיעסוק בדרישות והנחיות לצורך רישוי אירוע/מסלול בעת שינויי אקלים	רשות לנהיגה ספורטיבית	רגולטורי/מדיניות
2	שימור על דרישות הרגולטור מול אחראי אירוע להיערכות מוקדמת מול כב"ה/הצבת כבאית סמוכה למיקום האירוע, צוות רפואי וכו' כתיבת נוהל בנושא	רשות לנהיגה ספורטיבית	רגולטורי/מדיניות
3	כתיבת נוהל המתייחס לנושא היערכות אחראי אירוע בהיבטים רפואיים	רשות לנהיגה ספורטיבית	רגולטורי/מדיניות